

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kotiuttamisrahalain kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi kotiuttamisrahalaki. Kotiutettavalle asevelvolliselle ei enää suoritettaisi valtion varoista kotiuttamisrahaa.

Esitys liittyy valtion vuoden 1993 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Kotiuttamisrahaa maksetaan kotiuttamisrahalain (910/77) nojalla kaikille aseellisesta ja aseettomasta palveluksesta sekä siviilipalveluksesta kotiutettaville asevelvollisille. Lisäksi kotiuttamisrahaa maksetaan terveydellisistä syistä palveluksensa keskeyttämään joutuneille. Kotiuttamisrahan määrä on ollut vuoden 1986 alusta 300 markkaa. Kotiuttamisraha, joka on luonteeltaan kertaluonteinen avustus, maksetaan valtion varoista.

Kotiuttamisrahaa on suoritettu heinäkuusta 1971. Aluksi rahaa maksettiin tarveharkinnan perusteella, mutta vuoden 1978 alusta lukien sitä on maksettu kaikille palveluksesta kotiutettaville. Kotiuttamisrahan suorittamisesta annetun asetuksen (1091/77) mukaan kotiuttamisraha suoritetaan siten, että se on kotiutettavan asevelvollisen käytettävissä ensimmäisenä kotiuttamispäivää seuraavana pankkien aukiolopäivänä. Käytännössä kotiuttamisraha on maksettu Postipankin välityksellä kotiutettavan pankkitilille tai postiosoitukseksi.

Hallituksen esitykseen vuoden 1971 kotiuttamisrahalaiaksi (185/71) sisältyi tavoite, jonka mukaan kotiuttamisrahan tulisi riittää kotiutettavan elatukseen noin kahden viikon ajalle kotiuttamisen jälkeen. Vuoden 1971 kotiutta-

misrahan määrä, joka oli 150 markkaa, oli mitoitettu tämän tavoitteen mukaisesti. Valtiontaloudellisista syistä kotiuttamisrahaa ei ole kuitenkaan vuosien mittaan korotettu alkupe-
räistä tavoitetta vastaavasti. Kotiuttamisraha on siten menettänyt huomattavan osan yhteiskunnallisesta merkityksestään eikä sitä voida enää pitää tarkoituksenmukaisena sosiaalietuutena. Valtioneuvoston 14 lokakuuta 1992 toimenpiteistä julkisen talouden tasapainon parantamiseksi tekemän periaatepäätöksen mukaisesti ehdotetaan edellä mainituin perustein, että kotiuttamisrahan maksamisesta luovutettiin 1 päivästä tammikuuta 1993 lukien. Kotiuttamisraha suoritettaisiin siten vielä sellaisille asevelvollisille, joiden kotiuttaminen tapahtuu viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Vuonna 1993 arvioidaan kotiutettavia asevelvollisia olevan noin 34 000. Kotiuttamisraha järjestelmästä luopuminen merkitsisi vuonna 1993 siten 10,2 miljoonan markan säästöä valtion menoihin. Vastaavaa suuruusluokkaa oleva vuosittainen säästö syntyisi siten myös tulevina vuosina. Kotiuttamisrahan lakkauttamisen arvioidaan kuitenkin aiheuttavan jossakin määrin toimeentulotukimenojen kasvua.

3. Säättämisjärjestys

Valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentin mukaan lakiehdotus, joka heikentää toimeentulon lakisääteistä perusturvaa voidaan jättää lepäämään.

Valtiopäiväjärjestyksen muuttamista koskevan hallituksen esityksen (HE 234/1991 vp) yksityiskohtaisten perustelujen mukaan toimeentulon perusturvalla tarkoitetaan vain luonnolliselle henkilölle maksettavia rahamääräisiä toistuvaissuorituksia ja vain sitä osaa sosiaaliturvasta, jolla pyritään takaamaan yksilön toimeentulolle välttämätön elintaso.

Kotiuttamisraha on kertasuoritus, eikä se siten hallituksen käsityksen mukaan kuulu valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 7 momentissa tarkoitettuun toimeentulon lakisääteiseen perusturvaan.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kotiuttamisrahalain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Täten kumotaan 8 päivänä joulukuuta 1977 annettu kotiuttamisrahalaki (910/77) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Kotiuttamisraha maksetaan kuitenkin asevelvolliselle, jonka kotiuttamispäivä on viimeistään 31 päivä joulukuuta 1992.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*